

Hontvármegyének folyó 1861-ik évi január hó 21-iki bizottmányi üléséből kelt felirata ő Felségéhez.

Császári kir. Felség!

Hazánk átalakulási jelen korszakában egyik legfontosabb legvégzeteljesebb órának tartá Hontvármegye bizottmánya azt, melyben a mihamarább megkoronázandó fejedelem az ujonnan szervezett megyékhez először szólani fog. És ezen fontos pillanat bekövetkezett.— Előttünk fekszik Felségednek folyó évi Nagyboldogasszony hava tizenhatodikán kelt, s hozzánk leérkezett kegyelmes leirata.

Felséges ur! A nemzet és felséges fejedelme közti kiengesztelődésnek — a megingatott s visszaállíttatni óhajtott bizodalom létrejöttének egyedüli — mondhatnók — kizárólagos eszköze; azon törvényeknek mindkét részről i tiszteletben tartásán gyökerezik, mely törvények hozatalában a nemzet, és törvényes uralkodónak találkozó akarata volt a kiindulási pont; — mely törvényeket, mint a nemzetnek képviselői által nyilvánított közóhajtását, a törvényes fejedelem megszentésítette.

Hontvármegye közönsége nem táplált keblében alap nélküli reményeket akkor, a midőn reménylette — hitte, hogy az ohajtott kiengesztelődés be fog következni; hitte pedig azért, mert Felséged október 20-ki kegyelmes kibocsátványában a gyűlöletes 11 évi rendszert megszüntetve, a vármegyéket visszaállította, — mert Felséged jelen kegyes leiratában ismételve abbéli szilárd akarataról, s legélénkebb ohajtása felől biztosít bennünket, mely szerint a Magyarország népeinek szívökben oly mélyen gyökerező kegyeletérzettel, körülkarolt, ősi intézmények lehető gyors, s épen tartott visszaállítása, egyéb népeinek is biztos reményt szolgáltatasson arra, hogy azok az eddig még nem élvezett alkotmányyszerű intézmények megállapításának kétségbe nem vonható biztosítékot nyújtsanak.

De a remény kecsegtető virágát szomorúan hervadozni érezi Hontmegye bizottmánya. A remény, úgy látszik, csak egy tündérálomnak volt virága, melyet az engesztelhetlen ébredés a csalódás gyümölestelen kórójává indul átalakítani!

A lélektan elvitázhatlan elveire fektetett abbéli nézeteit Felségednek tökéletesen osztjuk, melyek szerint a birodalom szülhet csupán bizodalmat, s hogy egy nemes és politikai érettségű nemzetnél csak az egyenes nyiltszándék találhat a fejedelem részéről elismerő méltánylásra. — Épen ezen nézetek vezérlették az egész magyar hazát, vezérlették tüzetesen Hontmegyét akkor, a midőn nyiltan, minden tartózkodás nélkül kimondotta; és legelső alázatos feliratában — e nemzet életének 11 évi oly gyászos korszakát fel sem említve — de sőt azt a legfelsőbb császári leirattól eltérőleg — a kiengesztelődés érzetének őszinteségében a feledékenység leplével mintegy elfedve — felségednek fiui bizodalommal tudomására juttasztotta, hogy történeti jogaihoz szilárdul ragaszkodva, ősi jelleméhez s életfeltételévé vált erkölcsihez hiven — koronás királyai által szentesített törvényeit épen fenntartani, azokért élni halni eltökélt szándéka, — a midőn a törvényes megyei tért, melyet számára Felséged az október 20-iki legfelsőbb kiadványában megnyitni, azt neki visszaadni kegyeskedett — minden törvényes követelmei és magának a megye fogalmának illusoriussá válása nélkül elválaszthatlan következményeivel elfoglalhatni öröme szolgált; a midőn e haza alkotmányának eme sarkkövét a megyei ősi intézményt újra szervezni indult azon 1848-ki törvényeink nyomán, mely törvényeket a még most is élő koronás fejedelem szentesített.

Az őszinte, minden más körülmények közt bizodalmat ébresztő eljárás, a fiui bizodalmas szó, fájdalom! viszhangra nem talált és elkeseredett; de mindamellet komoly elhatározottság ér-

zetével telt kebellet kelle a legfelsőbb császári leiratból hallanunk oly vádakat, melyeket törvényességünk tiszta tudtában, magunkra nem alkalmazhatóknak tekintünk.

A magyar nemzet történetének lapjai fényes bizonyítékot szolgáltatnak arra, miszerint e nemzet a legsúlyosabb nyomást is tűrni tudja, de valamint ősei vérével nemzedékről nemzedékre örökölt jelleménél fogva törvénytelenégeket meggömbölyt derékkel törvényeseknek elismerni soha nem fog — épen oly szilárdul volt mindig s van jelenben is eltökélve, mindazt, a mi eljárásában a törvénytelenység színét legtávolabbról is magán hordozhatná, a leglelkiismeretesebben kikerülni.

Az országnak valamennyi megyéje épen úgy, miként Hontmegye törvényes jogainak korlátain túl nem terjeszkedett, terjeszkedni nem is akart; — és mégis találkoztak férfiak ó fájdalom! — e nemzet soraiból — férfiak, kiket csak néhány hó eltelte előtt is büszkén mutathattunk fel Európának; mert törvényeink épségbentartását szívükön hordva, morális erejüknek felhasználásával hatottak Felséged kegyes érzületére akkor, midőn Felséged az 1791-iki 26-ik törvényczikkelylyel össze nem egyeztethető rendeleteit visszavonni méltóztatott; — férfiak, kik most Felséged előtt oly színben tüntetik elő a haza jelen helyzetét, hogy a megyék törvényes jogaikon túlterjeszkedve, intézkedéseik által a személyes és vagyoni bátorságot felforgatni szándékoznak, hogy azon kormányzéknek — melyeket az 1848-iki szentesített törvények eltöröltek és így nem törvényesek többé — befolyását egészen mellőzve — s törvényszerű hivatásukról megfeledkezve, minden kormányzati behatáson kívülhelyezni törekednek; sőt hogy alkotmányos szabadságot oly czélokra használnak fel, melyek végkövetkezéseiben forradalomra vezetnek.

A törvény még egy kézzel jogot nyújt, más kézzel kötelességeket szab. Az 1790 : 3-ik törvényczikkely, melyre Felséged kegyes leiratában hivatkozás történik, nem képezhet kivételt e tekintetben; mert a mint az egy részről azon joggal ruházza fel az uralkodót — mely szerint trónváltozás után megkoronáztatását 6 hónapra halasztva, a nemzettől engedelmességet követelhet; — úgy másrészt kötelességeül teszi, hogy ez időszak alatt is a nemzet felett, a fenálló törvények értelmében uralkodjék. — Ott, a hol a jog oly szent, mint a kötelesség — szítsák bár egyes elégtelenek a meg hasonlást — szórják bár egyes külhatalmasságok ellenséges szándékkal a viszálykodás magvát, — nemzeti nagy forradalom nem képzelhető, a megyei hűség örállása mellett.

És épen ezen, a nemzetek életében többnyire oly vészes következményű forradalom kikerülése tekintetéből; miután mélyen érzi Hontmegye közönsége, hogy ha az 1848-iki törvények a kormány részéről meg nem támadtatnak, 1849-ben nem dűl a forradalom hazánk virányaiban, mai bizottmányi üléséből ujjal kinyilatkoztatja : hogy mint eddig, úgy ezentul is minden jogához ragaszkodva, az 1848-iki törvényeket, melyeket ellenkező törvény érvényükből mind ez időkig ki nem emelt, fentartani, és eddig hozott határozatait, mint autonomicus jogainak kifolyását érvényesíteni, eltökélt — megmásíthatlan, szilárd akarata. — És miután az ezen törvény által megalapított független magyar miniszterium nélkül egy oly törvényszerű kormányzat — melynek Hontmegye, melynek az egész ország magát a legnagyobb örömmel alárendelni kész leszen, nem is képzelhető — jobbágyi bizodalommal terjeszti Felséged kegyes színe elébe abbeli legalázatosabb kérelmét, mely szerint Felséged, az ezen nemzet legbensőbb ohajtása folytán, legkegyesebb leirata által a nemzet kebelében nem alaptalanul támadott kétkedést megszüntetni; a kölcsönös bizalom megszilárdításának fontos tekinteténél fogva magyar független ministeriumot még az országgyűlés előtt az 1848-iki törvények értelmében kinevezni; — Magyarországhoz tartozó minden részeket, melyek ugyanezen törvények szerint az országgyűlésre képviselőikkel megjelenni kötelesek — azonnal az országhoz visszakapcsolni — s az országgyűlést mihamarabb Pestre összehíni kegyesen méltóztássék.

És ha Hontmegye ezen fiui s egészen még meg nem tántorított bizodalommal Felséged elébe felterjesztett ohajtását teljesedésbe menni látandja : akkor és csupán akkor foghatja szerinte az öszinte kiengesztelődés angyala szárnyait kiterjeszteni felettünk, megmentendő a válságnak — talán már a közel jövő perceiben, hazát és trónt egyaránt.

Kelt az 1861-ik évi január hó 21-én és következő napjain Ipolyságon tartott Hontmegye állandó igazgató bizottmányának üléséből.

KNY-19-
01737

